

se začne zvečer prvega in konča zjutraj drugega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v »Domu« do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno priglasijo. Ako bi kdo izmed priglašanih ne mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 Din. Pišite na naslov: Vodstvo »Doma duhovnih vaj«, Ljubljana, Zrinjskega 9.

NOVICE

ČETRTA PODPORA PO NESREČI POŽARA — IZPLAČANA.

Dne 27. aprila popoldne okrog pete ure je udarila strela v poslopje kmeta Ignacija Plavčak, Tlake 11, pošta Rogatec. Pogorela mu je stanovanjska hiša, poleg te pa tudi vse drugo. — Imenovani je letos na novo naročil »Slov. Gospodarja« celoletno. In zdaj mu je v veliki nesreči lepa podpora Din 1000 od »Slov. Gospodarja« zelo dobrodošla.

Koliko je še hiš po Štajerskem, ki so enako izpostavljene nevarnosti požara, pa niso še naročene na »Slov. Gospodarja«! Naj si dobro zapomnijo ta slučaj, da bodo prihodnjic pravočasno pristopili v krog celoletnih naročnikov »Slovenskega Gospodarja« in s tem v krog zavarovanih stanovanjskih hiš.

Pozori

Važno!

Ako je kdo pri kakem društvu ali sploh pri kakih osebah za celo leto naročen na Slovenskega Gospodarja, se mora njegovo ime izrecno prijaviti upravnistvu, da ga imamo v evidenci za slučaj požara. Le tisti celoletni naročniki, kojih imena poznamo, so za slučaj požara zavarovani za 1000 Din. Prijavite nam torej takoj imena takih celoletnih naročnikov, ki pri društvu plačujejo, in pa dan, kdaj so plačali. — Uprava.

Župnijski Izpit so napravili te dni pri lavantinskem škofijskem ordinarijatu v Mariboru: Ignac Brvar, kaplan v Slivnici pri Mariboru; Stanko Lah, kaplan v Makolah; Anton Medved, kaplan v Novi cerkvi; Anton Oblak, kaplan v Grižah; Štefan Štiper, kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami; Janez Šolinc, kaplan v Slovenski Bistrici ter Alojzij Zdolšek, provizor pri Sv. Juriju pod Taborom.

Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji: za kaplana pri Sv. Lovrencu na Pohorju je imenovan g. Anton Radovanovič.

Glavno cepljenje koz. Glavno cepljenje proti kozam v slovenjgraškem zdravstvenem okrožju se bode vršilo po nastopnem redu: V občini Šmartno dne 6. maja ob 13. uri v šoli, pregled 13. maja ob 13. uri istotam. V Golayabuki dne 6. maja ob 15. uri v gostilni Košutnik, pregled 13. maja ob 15. uri istotam. V Podgorju 7. maja ob 13. uri v šoli, pregled 14. maja istotam. V Šmiklavžu 7. maja ob 15. uri v šoli, pregled 14. maja ob 15. uri istotam. V Starem trgu 9. maja ob 13. uri v gostilni Ūbel, pregled 16. maja ob 13. uri istotam. Za

občini Sele in Vrhe skupaj dne 9. maja ob 14. uri v šoli Sele-Vrhe, pregled dne 16. maja ob 14. uri istotam. V Slovenjgradu dne 10. maja ob 11. uri v občinski pisarni, pregled 17. maja ob 11. uri istotam. V Legnu dne 10. maja ob 13. uri v gostilni Borovnik, pregled 17. maja ob 13. uri istotam. V Pamečah dne 10. maja ob 15. uri v šoli, pregled dne 17. maja ob 15. uri istotam. V Razboru dne 12. maja ob 14. uri v šoli in ob 16. uri v gostilni Suhidol, pregled 19. maja ob 14. in 16. uri istotam. — Starši in varuhi se opozarjajo, da prineso k cepljenju vse otroke, rojene v času od 1. januarja do 31. decembra 1929 kakor tudi one, ki še lansko leto niso bili cepljeni, ker bi drugače zapadli po določilih zakona za cepljenje zoper keze denarni, odnosno zaporni kazni.

Vlak smrtno sunil otroka. V Slivnici pri Mariboru je stal tri in pol letni sinko železniškega delavca Janka Škrgeta tik železniške proge po kateri je prihajal stroj, ki ga je vrgel z vso silo na stran. Pri silovitem sunku si je dete razbilo lobanjo. Z rešilnim avtom so malega Janka pripeljali v mariborsko bolnico, kjer je pa čez pol ure izdihnil.

Avtomobil smrtno povozil otroka. — Štiriletnega Stanka Julijane Zdovec iz Petrovč je smrtno povozil na belo nedeljo v Tremarjih pri Celju pred gostilno Lipovšek celjski šofer. Šoferja ne zadene nobena krivda, ker je tekel otrok kljub opozorilu preko ceste.

Pojasnjen uboj iz nesreče. V zadnji številki smo poročali, kako so našli v gozdu pri Šoštanjju mrtvo delavko Marijo Cavnik. Dne 28. aprila se je javil ljutomerskemu sodišču Ivan Cehner iz Gornje Radgone, ki je izpovedal, da je ustrelil po nesreči zgoraj imenovano. Marija je bila njegova ljubica in delav-

ci iz Vošnjakove delavnice v Šoštanjju so mu grozili, da bodo napravili z njim obračun z batino. Radi te grožnje je nosil na vse sestanke z dekletem revolver. Usodni večer ga je vprašalo dekle, če ima orožje seboj. Hotela je videti revolver, ga jej je dal, a ker je namerala sprožiti, jo je prijel za roko in po nesreči je padel strel, ki je zadel smrtno Marijo. Ko je videl smrtno nesrečo, je ubežal v domovino in se izročil sam roki pravice.

Prostovoljno v smrt. Dne 1. maja so našli v Savinji pod železniškim mostom v Tremarjih pri Celju truplo, v katerem so spoznali 65 letnega bivšega zidarja Valentina Juharta, rojenega v Braslovčah in pristojnega v Petrovč. Prebival je v Pečovniku. Vzrok samomora je bila beda.

Divja lovca zakiala lovskega pazalka. Janko Rešetar je bil paznik lovišča pri Baunschpürgerju v Grdajncih pri Samoboru. Divji lovci so bili hudi nanj in mu grozili s krvavim obračunom. — Dne 14. aprila se je mudil paznik pri svojem bratu v Dubrovi. Ko se je vračal zvečer proti domu, sta se ga lotila Štefan Kos in Alojzij Vapnar. Da bi ju prepodil, je ustrelil v zrak, a kljub temu sta mu iztrgala lovski nož in Kos ga je zabodel v trebuh. Kmalu po prevozu v bolnico v Brežice je zaboden umrl. Zapuščica ženo in pet nepreskrbljenih otrok.

Otrok utonil v gnojnici. Sromlje pri Brežicah. V vasi Oklukova gora, občina Sromlje, leži na postelji težko bolan posestnik Lipar. Pretečeni terek, dne 29. aprila, ko so vsi domači kopali v vinogradu, se je igral dveletni Liperjev sinček na dvorišču, zašel tam v gnojnico in v njej utonil.

Važne stoletnice. Stoletnico lokomotive smo že obravnavali v našem listu

Najlepše darilo za birmance je lep molitvenik!

Velika izbira molitvenikov v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta 5

Aleksandrova cesta 6

Naslov molitvenika	DINARJEV	
	Rdeča obreza	Zlata obreza
Ključek nebeški	15	20
Moj tovariš	16	20
Češćena Marija	14	16, 17, 18, 41, 45
Rajski glasovi	—	23, 24, 25, 26, 39, 53, 58
Kvišku srca	—	16, 17, 18, 28, 40, 42
Slava Bogu	7	14
Za Jezusom	13	26
Pri Jazusu	9	30, 42
Oče naš	—	26
Kam greš	8.50	24, 34
Sv. Pomlad	7.50	11, 14, 20, 28
Angelček	6	10, 12, 16, 19, 23, 30
Življenje mojega življenja	11	16, 20, 23, 35
Marija Pomočnica	11	14, 20
Reši svojo dušo	11	14, 20
Družbenik Marijin	16	22, 41
Besede življenja	22	30
Sv. Anton Padovanski	24	28, 48

natančneje in radi tega se hočemo danes dotakniti par drugih stoletnic, kofa prvotni izumi igrajo v sedajnem s tehniko prepojenem življenju najvažnejšo vlogo. Ko je bil izumljen vijak pred 100 leti za pogon ladij po Ressleru, so zgradili parni čoln z imenom »Clermont« leta 1807. — Robert Fulton je plul z njim po znani reki Hudson v New Yorku. Štiri leta pred to vožnjo se je enak poskus na reki Selni pri Parizu popolnoma ponesrečil. Leta 1819 je vozila prva parna ladja iz ameriške luke Savannah na Angleško v Liverpool 26 dni. 18 dni jo je gnala para, 6 dni pa jadra. Še le 20 let za tem prevoznim poskusom na paro se je upal prvi potniški parnik »Washington« iz Evrope v Ameriko. Danes ena najmodernejših nemških motornih ladij je »Bremen«, last Nemcev. Ako primerjamo Bremen s prvim parnim čolnom »Clermont«, vidimo: »Clermont« dolg 46,67 metrov (»Bremen« 286 metrov), »Clermont« širok 4,57 m (»Bremen« 31 m). — Badenski logar K. plem. Drals je izumil v Mannheimu podlago za današnji bicikelj leta 1817. Iznajdba so krstili po izumitelju »dijalsina«. Sta bili dve kolesi eno za drugim in zvezani med seboj. Koj za zadnjim kolesom je bil sedež in sicer tako nizko, da je lahko segel vozač z nogami do tal. Z enakomernimi sunki z nogami je porival vozilo naprej, kakor to vidimo še danes pri onih lesenih bicikljih za male fante, na dveh kolesih, kako skačejo in frčijo na njih po mestnih ulicah. Še le leta 1821 se je posrečilo, da so pritrdili med prvo in zadnje kolo zobčasto gonilno kolo z verigo, kakor sta še danes v rabi pri kolesih. — Iznajditelj brzojavnega aparata je bil Amerikanec Samuel Finley Breese Morse. Mudil se je v Evropi in bil po poklicu slikar. Ker je bila za njegovih časov navada, da so se pečali izobrazenci z elektrotehniko, je posnemal druge tudi Morse. Na povratku iz Evrope v Ameriko se mu je posrečil izum brzojavnega aparata, ki je še danes v rabi. Iznajdba je iz leta 1832. Erzojavni aparat pritiska v papir pike ter črte in brzojavni alfabet je tudi Morsejeva iznajdba. Svojo iznajdbo je pustil Morse patentirati leta 1835. Brzojav je bil poslan prvič 27. maja 1844 iz Washingtona v Baltimore v Ameriki.

Društvo čarovnikov v Berlinu. V Berlinu obstoja društvo čarovnikov, ki nosi ime »Maja«. To je družba umetnikov, ki nastopajo s svojimi copernijami po kavarnah, gledališčih in cirkusih. Sprejem v to društvo, ki prireja po raznih berlinskih lokalih redne sestanke, ni tako enostaven. Predvsem mora posedati pripravnik za to organizacijo že priučene spretnosti in mora pokazati kako čisto izvirno coprnijo. Ko je prestal pripravo, se sestanejo vsi redni člani. Pred vsacega položijo dve kroglici in sicer eno črno in drugo belo. Bela pomeni — da, črna ne. Člani jemljejo kroglice po svoji volji in le ena črna zadostuje, da pripravnik ni sprejet v organizacijo. Ako so se pa izrekli vsi člani za sprejem, mora novi član priseči z dotikom z levico čarovniške palice, da se bo držal z vso natančnostjo pravil organizacije. Očividec seje

Katar v nožnici,

zdravljen z Bisullinom jamci za gotov uspeh. Uporaba priprosta, prikladna in poceni. Dobi se samo po odredbi živinozdravnika. Brošura (knjižica) s sliko brezplačno po H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8. 621

društva berlinskih čarovnikov beleži sledeče: »S pomočjo bivšega predsednika »Maje« E. W. Konrada Hörsterja se mi je posrečilo, da sem smel biti navzoč, ko je posetil zbrane največji čarovnik današnjih dni svetovno znani Goldin. Pokazal je celi družbi tole spretnost, katere si ni mogel razložiti nikdo: Vzel je svojo zlato s pokrivalom zaprto uro. Dal jo je sosedu, naj pomakne po svoji volji kazalec čisto na skrivnem. Pri zaprti uri je povedal natančno, koliko je. Ker so zahtevali, naj pokaže isto na tuji uri, je to tudi storil. Ko so bili kazalci premaknjeni, je zavil uro v servijeto in skozi to in pokrivalo določil z vso natančnostjo čas. Med člani so bile tudi ženske. Ena je presenečala družbo s tem, da je razcefrala časopis na tanke pase in naenkrat je bil papir zopet cel. Že omenjeni predsednik Konrad Hörster je pokazal omaro, v kateri je bila zaprta ženska. Počasi sta začela z ženske izginjati meso ter obleka in se je prikazalo golo okostje in ostala je cela le še glava, ki se je pa tudi spremenila v mrtvaško lobanjo.« Vse naštetost so slepilne spretnosti, katerih si pa toliko in toliko tisoč navadnih smrtnikov ne more razlagati in jih smatra za čarovnije.

Aero čoln. Moderna tehnika ne pozna samo letala, ampak tudi čolne, ki so opremljeni s propelerji, hitreje tečejo po vodi in se imenujejo aeročolni. Najnovejši aeročoln je dolg 12 metrov, preko peruti širok 15 metrov in ima na vrhu vsake perutnice po en Liberty motor s propelerjem. Zgradil je čoln K. Dudley. Brzina znaša 150 km na uro in ima v njem prostora 32 oseb. Prvi poskusi s to novo iznajdbo so se obnesli dobro. Izumitelj bo poskusil na aero čolnu prepluti Ocean in upa, da bo potkolkel glede brzine vse dosedajne najhitrejše motorne ladje.

Živali in rastline, ki ustavljajo vlake. V angleški Guyani v Južni Ameriki se je pripetilo, da so lezle preko železniškega tira tolike množine polžev, da je vlak, ki je vozil preko polžje nadloge, iztiril. Prekosibirsko železnico je navalilo toliko črvov, da je moral vlak počakati, dokler ni zapustila golazen tira. Pri sibirski postaji Berskoje se je nabralo ob železniškem nasipu toliko zemeljskih črvov, da so kolesa vozečega vlaka začela spodrkavati. Da je mogel vlak naprej, so morali progo daleč potrositi s peskom. Leta 1926 je bilo na stranski progi od nemškega mesta Neuburg toliko gosenic, ki so prilezle iz njiv za repo ter zelje, da je vlak moral stati, dokler mu niso omogočili premik z natošenjem peska. Radi goseničje nadloge je iztiril v Nemčiji vlak leta 1917 med postajo Sellin in lovskim gradičem Granitz. Velika ovira za železniški promet so kobilice. Leta 1922 je močno trpela od kobilic južna Fran-

cija, kjer so morali večkrat vlaki obstati, ako so bile kobilice na tiru. Dve leti pred tem je bilo na Francoskem letališču pri mestu Arles toliko kobilic, da so jih morali odstraniti z lopatami, predno so lahko pričeli z letalskimi vežbami. Kobilice so ustavile vlak v Španiji med Saragosso in Escatronom leta 1920. Pred desetletji so bile v Severni Ameriki velika ovira za železnice črede bivolo. Večkrat je moral vlak stati po cele ure, ako so tekali ob progi razjarjeni bivoli. V Afriki ovirajo železniški promet levi, ki radi gladu oblegajo stanovanja železniških uradnikov, da ne morejo vršiti službe. Pred leti se je zgodilo, da se je zagnala v železniški stroj jata vrabcev, ki je sprožila zavoro in vlak se je ustavil. Pred par leti je ubil v Siamu vlak slona, ki se je postavil na tir med Bankongom in postajo Radburi. Šest mesecev pozneje je na isti progi slon iztiril vlak. Leta 1899 je zraslo po tirolski dolini toliko cvetlic narcis, da skozi morje cvetk vlak ni mogel naprej. V severoameriškem polotoku Florida zaustavljajo vlak hijacinte.

Prva zdravnica. Gaj Julij Hyginus, kateremu je podelil svobodo rimski cesar Avgust in ki je bil vodja palatinske knjižnice v Rimu, beleži sledeče: Prva zdravnica je bila Grkinja Agnotice v Atenah. Zgodaj jej je umrla mati, a njen oče je bil premožen. Ko je dorasla, je videla, kakim mukam in nestrokovnjaški postrežbi so prepuščene ženske pri porodu, ker tedaj babice sploh niso poznali. Zdravniška veda je bila samo za moške in ženskam strogo zabranjena. Podjetna mlada Grkinja se je poslužila prevare, da bi postala zdravnica. Odrezala si je lase in stopila kot fant v uk pri tedaj slovitom zdravniku Hieropygosu. Učenjak mladenke ni razkrinkal in tako je končala prva zdravnica srečno zdravniško vedo. — Ženske so kar vrele k njej, vendar vsaka je morala priseči, da je ne bo izdala, da leži v moški preobleki. Ker je imela toliko opravka in zasluzka, so ji postali nevoščljivi drugi atenski zdravniki in so jo zatožili pri sodnji takozvanem aeropagu. Koj pri prvi preiskavi so dognali, da ne gre za zdravnika, ampak za žensko. Hoteli so jo obsoditi zelo strogo in izgnati po prestani kazni iz Aten. Ko je bila v zaporu, so navalile na rotovž razkačene Atenske in ga oblegale tri dni in tri noči neprestano. Sodniki so bili prisiljeni, da so odnehali, pustili prvo zdravnico na svobodo in jej dovolili lečenje ženskega spola. Iz nastopa prve grške zdravnice se je rodilo in vpeljalo po celi stari Grčiji babištvo.

NEKAJ O PRVIH CESTNIH PREDPISIH.

Najstarejši iz zgodovine znani cestni predpis nam je ohranjen iz leta 320 pred Kristusom in je bil izdan v starogrškem mestu Atene. Oblast je zapovedala hišnim posestnikom, ako sami trpijo, da se nabira nesnaga na cesti pred njihovo hišo, jo morajo odstraniti na lastne stroške. Ta starogrški cestni predpis je služil Rimljanom kot podlaga za njihove cestne zakone ter odred-

ba. Po preteku štirih stoletij za zgoraj omenjenim predpisom je bilo v Rimu zapovedano, da morajo hišni posestniki vsako jutro pred svojimi hišami spraviti na kup smeti in nesnago, ki se je nabrala en dan ter eno noč. Krog pol dneva je ropotal po rimskih ulicah voz, na katerega so nakladali smeti, da jih je odpeljal v reko Tiberio. Rimljani so izdali odredbe glede čiščenja ulic in so bili v Rimu posebni uradniki, ki so nadzirali in bili tudi odgovorni, da so bile ulice posnažene. Ko je propadlo rimsko cesarstvo in je prišel srednji vek, zavladata po mestih blato in neverjetna nesnaga. Ulice in trgi niso bili tlakovani, ljudje so hodili bos in mu je bilo vseeno, kamor je stopil. Taisti pa, ki je bil lepo oblečen ter obut, ni hodil peš. Še le v 12. stoletju naletimo na oblastno zapoved, da morajo hišni posestniki odstraniti izpred hiš nesnago. V današnji švicarski Ženevi je obstojala iz leta 1387 naredba, po kateri so se morale smeti pometati izpred hiš v poletnem času vsak tretji dan, v zimskem času pa vsak osmi dan. V 14. stoletju so začeli tlakovati najbolj znamenite mestne trge. Prvi zgodovinsko dokazani trg, ki je bil tlakovan leta 1346, je bil ribji trg v nemškem mestu Breslau. V 15. stoletju se pojavijo poklicni snažilci cest. Po Francoskem je bilo glede snage mestnih ulic presneto slabo. Veliko čiščenje je bilo izvršeno v Parizu leta 1666. To je bilo za tedaj tako nekaj izrednega, da sta bili izdani kot spomin na ta dogodek dve medalji. Na Dunaju so zvonili za vladanja Marije Terezije s posebnim zvoncec, ki je klical k pometanju. Cesar Jožef je pustil čistiti dunajske ceste od kaznjencev. V Rimu se je brigal za snažnost ulic sam papež, ki je poveril to nalogo posebnemu prelatu. Ko je zvedel papež, da zanemarja prelat svojo dolžnost, se je peljal v kočiji po najbolj umazani ulici, v kateri se je mudil prelat s snažilci. Po tedajni navadi je moral prelat na ulici poklekati, ako ga je srečal papež, da je prejel njegov blagoslov. Za kazen radi zanemarjenja dolžnosti je pustil papež prelata klečati v največjem blatu pol ure, predno je postal deležen blagoslova.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grančice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno, milo iztrebljenje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefova« voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake neprilike. »Franz Josefova« voda se dobliva v vseh lekarnah in drogerijah ter špecerijskih trgovinah.

Priporočila se pri nakupu blaga manufakturna trgovina
M. E. S E P E C
468 Maribor, Grajski trg. št. 2

Varčno gospodinjstvo je najvažnejša postavka v gospodarstvu. Varčujete najbolj, ako pri gospodinjstvu uporabljate stvari, ki so dobre kakovosti in nizke cene. Taka stvar je milo, seveda mora to biti pravo terpentinovo milo **Gazelo**.

Pacijent: Kam naj grem, gospod doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo?

Zdravnik: V Rogaško Slatino! Zahtevajte prospekte!

Kamena doba in sedajnost.

Od družega predkrščanskega stoletja je postalo železo v naši kulturi nekaj neobhodno potrebnega. Današnjih časov brez železa si ne moremo niti predstavljati. Pred odkritjem železa si je moralo pomagati človeštvo 1000 let z drugo kovino. Od 2000 do 1000 pred Kristusom je bilo vse, kar je danes iz železa, iz bronu. Izumitelji bronu so veljali za najbolj pametne, ker pred njihovo iznajdbo človek ni poznal kovin in je rabil le: kamen, les, kosti, rog ter razne školjke za orodja. Radi glavnih najdb iz te dobe, ko so bila orodja iz kamna — les je v zemlji strohnel in se ni ohranil do danes — se imenuje ta stopnja človeške kulture »kamenita doba«. Z ozirom na popolnost izdelave kamenitega orodja razločujemo: starejšo ter novejšo kameno dobo. Kar je bilo pred kameno dobo, in kedaj je prišla, je še danes uganka.

Nam se zdi, kakor bi bila desetisočletja pred današnjim časom, že davno, davno pokopana in pridejo v poštev le še za raziskovalca — prazgodovinske dobe. Kamena doba še ni nikakor zatoni. Še v današnjih časih je na svetu dovolj narodov, ki se oklepajo kulture, ki je za las enaka kameni. Pri narodih Evrope, Azije in Afrike bi danes zastoj iskali preostanke kamene dobe. Evropejci in Azijati razumejo pridelavo železa in ni tudi niti enega zamorskega plemena, kateremu bi bilo železo nepoznato. Pač pa najdemo v Južnem morju in pri črnih domačinih avstralskega ozemlja, pri nekulturnih Indijancih in pri čisto severnih narodih orodja, ki so skoro popolnoma enaka onim iz kamene dobe.

Indijanci Severne Amerike so bili ob času, ko so prišli v stik z Evropejci, ravno na prehodu iz kamene v kovinsko dobo. Sicer še niso znali nič o kovaštvu, so izdelovali kovine v lepoticja ter orodja s tolčenjem v takem stanju, kakor so jih našli na vrhu zemlje. Pretežna večina njihovega orodja pa je bila še kljub temu iz kamna. Tudi indijanska bojna sekira (tomahavk) je bilo prvotno le kladivo iz kamna. Železne tomahavke so zanesli med Indijance Evropejci.

Nekaj dalje so bili pri odkritju Amerike Azteki, ki so znali baker ulivati ter kovati. Bron jim je bil neznan. Poleg bakrenega orodja so bila pri Aztekih v rabi: rezila iz kamna, noži iz kremenca, šivanke iz kosti, leseni meči s kamenito ostrino in to ob času, ko povdarjajo Španci, kako zelo je bila dežela Aztekov bogata na zlatu, bakru in cinu. Ravno isto je bilo v južnoameriškem Peru, kjer so poznali: zlato, baker in celo bron, a so bili v rabi leseni kiji s kamenitimi zobli in orodje iz — kamna.

Pri Indijancih po pragozdih Južne Amerike manjka čisto znanje glede kovin. Vendar ne moremo pri njih govoriti o kameni dobi, ker v teh pokrajinah ni dobiti kamenja. Ti Indijanci so se morali zadovoljevati s kostmi, materialom iz živalstva in raztlinstva.

Pokrajina, kjer se je ohranila do danes kamena doba, ležijo po Avstraliji in sploh po Južnem morju. Tukaj je najti danes pri domačinih poleg orodja iz kosti ter školjk predmete iz kamna — kakor v oni prastari dobi. Železa ne poznajo, izvzemši Novo Kaledonijo, po celem Južnem morju nikjer in istofako ne kake druge kovine.

Kakor ločimo v pračasih starejšo in novejšo kameno dobo, zasledimo tudi v Avstraliji in po Južnem morju glede izdelave dve kameni stopnji. Kamenitega orodja v teh krajih ni popolnoma nič ločiti od kamenitih predmetov naših prednikov pred toliko in toliko tisoč leti.

Domačini na avstralskem ozemlju so na stopnji starejše kamene dobe. Malo predmetov, ki jih rabijo, izdelujejo z obsekavanjem raznih kamnov. Konci sulic, sekire, noži, strugala, dletva in žage, vse je iz kamna. Temu orodju se še pridružijo predmeti iz lesa, kosti skorje in školjk. Steklo so že sprejeli Avstralci od belokožcev, a ga obdelajo v razne predmete s kamni.

Na Novi Guineji, Melaneziji, Mikroneziji in Polineziji izdelujejo kamenita orodja iz novejše dobe. Seve se poslužijo najprej velikih kosov, katere razbijajo ter jih ogledajo s peskom ter vodo. Kjer je potrebno izvrtajo kamen po trudapolnem delu. Na ta način izdelajo orodja, ki so gladka in predstavljajo večjo vrednost nego predmeti iz napol obdelanega kamna.

Iz življenja današnjega kamenega človeka se da sklepati na životarstvo naših prednikov pred tisočletji. Naravnostnega stika med prazgodovinskimi prebivalci Evrope in današnjimi domačini po Južnem morju ni, le človeški duh je našel pri nas in tamkaj enaka pota.

V mlajši kameni dobi v Evropi najdemo človeška bivališča na kolih, ki segajo še daleč v bronasto dobo. Teda načina bivališč se poslužujejo še danes prebivalci po otokih v Južnem morju. Celo na hribih v notrajnosti nekaterih otokov je videti stavbe na kolih, kakor so jih imeli naši predniki pred tisočletji po ljubljanskem barju. Iz povedanega je razvidno, da prazgodovinska kamena doba nikakor na svetu ni prenehala, ampak se je preselila med danes živeče nekulturne narode.

Fotospoti

je zelo lep, toda potrebno je, da imate dober aparat. Obrnite se takoj na veletrgovino **Stermecki**. Gelje, in zahtevajte z dopisnico veliki ilustrirani cenik.

Naučna kamera 6 1/2 x 9 cm Din 98, lepna fotokamera 6 1/2 x 9 cm Din 350, 9 x 12 cm Din 375, z Fotar Anastigmatom Din 730, Agfa Standard 6 1/2 x 9 cm Din 1116, Novost Agfa „Bily“ kamera za filmski svitek 6 x 9 cm Din 870. Ogromna izbira vzoh kumikalij in ostalega pribora za fotospoti. Učna knjiga in cenik z več tisoč slikami zastonj. Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar. Paketi čez Din 500 pošiljate prosti.

Trgovski dom **R. Stermecki**, Celje št. 24.
Dravška banovina.